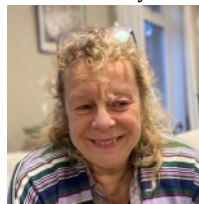

Gratismat en dag i veckan

En bra blandning av boende som har olika bakgrund, är i olika åldrar och kommer från olika länder, fungerande matlag och en fin trädgård är några av fördelarna med kollektivhuset Högsboet, tycker Lotta Eklund.

Hon ångrar inte flytten från bostadsrätt i Majorna till hyresrätt i kollektivhuset Högsboet – trots den höga hyran. Några nackdelar ser hon inte så här ett och ett halvt år efter inflytt.

Lotta Eklund, ordförande i den kooperativa hyresrättsföreningen, arbetar ofta hemma, särskilt när hon översätter romaner från norska. Hon brukar då packa dator och arbetsmaterial i en korg som hon tar de sex trapporna ner till de gemensamma lokalerna. Där sätter hon på kaffe och meddelar de andra i huset som också jobbar hemifrån när det är klart.

TILLKOMSTEN AV HUSET var inte lika idyllisk. Från de första tankarna på en byggemskap 2013 till ett hus som ägs av Familjebostäder, tog det närmare tio år och många avhopp från kön. De pågick in i det sista när kostnaderna för att bo i huset bara steg och steg.

Lotta Eklund betalar 12 300 kronor för sin lägenhet på 64 kvadratmeter. En etta går på runt 8 500 kronor i månaden.

Då har ändå mycket prutats bort, till exempel en gemensam takterrass. Ett snickarum lyckades man klämma in men det finns varken bastu, öppen spis, motions- eller gästrum. Det senare har kunnat lösas genom att man helt enkelt frågar om någon har en sängplats

FOTO: LOTTA EKLUND

Varje torsdag är det gratis att äta i den gemensamma matsalen. Alla som bor i huset måste vara med i ett av de sju matlagen som turas om att laga maten. De som vill kan också äta tillsammans på tisdagarna då var och en tar med sig mat hemifrån.

eller lägenhet ledig när det behövs.

-- Innan vi flyttade in pratade vi om att vi skulle lära känna varandra så pass bra att man kan låna sängplats. Det har fungerat oväntat bra.

-- Och visst, bastu är det många

som skulle vilja ha. Nu funderar vi på en eldstad utomhus som vi kan samlas runt, det vore mysigt. Och så hoppas vi ordna en fast station för en symaskin som alltid står framme.

Den som bor i Högsboet förbinder

Vi behöver få fart på politikerna

Det är snart ett och ett halvt år kvar till valet och vi i Kollektivhus NU vill arbeta för att boendeformer med mer gemenskap blir en valfråga i kommunerna.

Allt fler vill ha mer granngemenskap och de få bostadsbolagen som finns räcker inte på långa vägar.

Dessutom är kollektivhus och liknande fortfarande alltför okända boendemöjligheter. Allt eftersom fler får upp ögonen för att boendeformen finns ökar behovet ännu mer.

På 1980-talet uppdrog politikerna i Stockholms stad åt de kommu-

nala bostadsbolagen att bygga ett femtontal kollektivhus. De införde också en särskild kö på bostadsförmedlingen för att söka lägenhet i kollektivhus, och ordnade en stor utställning i Kulturhuset och i bostadsförmedlingens besökslokaler.

Liknande satsningar på bostadsbolagen borde de flesta kommuner kunna genomföra, om än i olika skalor beroende på kommunens storlek.

Ska vi nå många kommunpolitiker inför valet behöver vi i kollektivhusrörelsen hjälpa åt.

Styrelsen för Kollektivhus NU ska ta fram en kortfattad informationstext och förslag på tillvägagångssätt för att ta kontakt med berörda politiker i kommunerna.

Styrelsen kommer också att hjälpa till att ordna studiebesök i befintliga kollektivhus. För att nå ut till politikerna ska vi samarbeta med våra medlemsföreningar. Vi hoppas att många medlemmar och andra i olika sammanhang lyfter behovet av större mångfald i byggandet av nya bostäder inför valet.

ULRIKA EGERÖ, ORDFÖRANDE

Gratismat en dag....

sig att delta i matlag och att städa. Varje våningsplan i sexvåningshuset organiserar städningen just där, men för de gemensamma utrymmena finns städlag, som till sin hjälp har en detaljerad lista på vad som ska göras.

-- Den gjordes av en tidigare boende med bakgrund i hotellbranschen. Oerhört bra!

Föreningen får avdrag på hyran för att sköta administration, inklusive hyror, och skötsel av fastigheten. En del av dessa pengar används för att täcka föreningens utgifter.

-- Vi har använt dem till att möblera och utrusta huset. Och till

maten. Det är gratis att äta när vi har kollektivmat, vilket serveras varje torsdag. Vi införde det efter det första året och jag tror att det bidragit till att skapa den goda stämningen.

TORS DAGSMATEN INNEBÄR ATT varje person får laga mat en gång var sjunde vecka. Den som vill kan även äta tillsammans på "Casual Tuesday". Då tar var och en med mat hemifrån som bildar ingredienser till en gemensam måltid.

-- Också trevligt även om vi kanske inte blir fler än fem-tio personer.

Som för alla nya kollektivhus föregicks inflyttningen av många och

krävande möten och diskussioner. Lotta Eklund, som ställde sig i kö 2018, minns gånger då hon blev upprörd, men mest en god stämning i de många diskussionerna och förhandlingarna med byggherren Familjebostäder.

-- Om det är något jag vill förmedla till andra som ska starta processen, så är det att försöka få till ett förtroendefullt samarbete. Det lyckades vi med även om vi fick slåss länge för att till exempel få in en ordentlig restaurangdiskmaskin i det gemensamma köket. Att känna personer med juridisk och ekonomisk kunskap är också bra. Vi hade även nytta av Coompanion för att förstå hur vi skulle tänka kring den kooperativa föreningsmodellen.

HÖGSBOET BESTÅR AV 31 lägenheter, från ettor till femmor. Runt 45 vuxna och tio barn bor i huset, några barn varannan vecka, andra på heltid.

-- Det är lagom många, tycker Lotta Eklund. Alla vet vad alla heter, det tror jag är viktigt.

Är alla lika entusiastiska som du?

-- Folk trivs, men det fanns kanske en tro på att man aldrig skulle behöva vara ensam i ett sånt här hus. Riktigt så är det inte. En del skulle vilja att det hände mer i huset, men styrelsen har ganska många plikter och mäktar inte med att organisera fler gemensamma aktiviteter. Man måste själv vara aktiv. Och det är ju många.

ANNE JALAKAS

FOTO: KERSTIN KÄRNEKULL

Kollektivhusen Högsboet och UnderSammaTak ligger på var sin sida om gångvägen genom stadsdelen Högsbo i syddvästra Göteborg. Högsboet till höger i bild.

Gemensam kunskap för förändring

Vi vet att vi behöver förändra hur vi bygger våra bostäder. Vi behöver bygga på nya sätt och involvera nya människor, skriver arkitekt Jenny Lundahl.

Vi har fastnat i ett byggande som passar vårt nuvarande ekonomiska system när experter bygger för målgrupper. Vi behöver lyssna på röster som sällan hörs. Fler måste bli delaktiga i hur vi bygger och ansvarar för våra bostäder. Men det behövs kunskap för att skapa alternativen.

Organisationen Coompanion, som kan ge företag råd, har förstätt kunskapens kraft och har tagit fram en studiecirkelmateriale för alla som vill lära sig mer om bygg- och bogemenskaper. Studiecirkelmaterialet kan laddas ner kostnadsfritt från Coompanions hemsida.

Hemsidan innehåller också en handledning för den som vill hålla i cirkeln och för dem som vill gå den. Studiecirkeln ger förslag på frågor att samtala om och är indelad i sex tillfällen med varsin rubrik:

• **Introduktion till bygg- och bogemenskaper.** Vad är skillnaden

mellan en bogemenskap och en byggemenskap? Vilka är vi i gruppen och vad drömmer vi om?

• **Gemenskap.** Vilka värderingar och behov har vi och hur vill vi bygga gemenskap?

• **Organisation.** Hur skapar vi den boendekultur vi önskar för att bygga vår gemenskap?

• **Juridik och ekonomi.** Du får en överblick över olika former för att organisera planeringen, byggandet och boendet. Du lär dig om fördelar med vanlig hyresrätt, kooperativ hyresrätt respektive bostadsrätt.

• **Visionen.** Du skriver din vision för ett framtida boende.

• **Fortsättningen och en inbjuden gäst.** Hur vill du gå vidare med dina nya kunskaper?

Varje träff börjar med en kort introduktion till dagens tema. Därefter följer samtal i mindre grupper och efteråt delar deltagarna sina insikter från gruppdiskussionerna.

Det finns en handledning till hur du kan hålla i träffarna med hjälp av samtal i rundor. Samtal som ger samma utrymme till alla deltagare och en väg att förhindra att någon tar över samtalet och skapar en debatt.

Varje träff avslutas med information om vad som händer nästa gång och vilka texter som ska läsas.

Cirkelmaterialet är en källa att ösa ur med både personliga berättelser och ny kunskap. Det finns filmer (via Youtube) och artiklar där många delat med sig av sina erfarenheter.

En andra del till cirkelhandledningen är på gång under våren 2025. Den är tänkt att vara ett stöd för dem som vill gå vidare och starta en bygg- eller bogemenskap.

Vi som arbetar med cirkelhandledningarna vill ge fler möjlighet att påverka hur vi bor och bygger. Kunskap ger kraft att förändra!

JENNY LUNDAHL

Arkitekt och projektledare för en hållbar värld, sociokratisk utövare, projektlots.

www.omstallningsbyran.se

Jenny Lundahl ingår i gruppen som arbetar med cirkelhandledningarna och håller gärna i cirklar för dem som inte vill ordna dem på egen hand.

Materialet och en litteraturlista finns på: www.coompanion.se/byggabo.

BästBo, Bygg- och bogemenskaper i städer och landsbygder för ett socialt hållbart boende, är ett projekt som startade hösten 2023.

Projektet ska undersöka hur bygg- och boendegemenskaper kan fungera som socialt hållbara bygg- och boendeformer. Vi är särskilt intresserade av bygg- och bogemenskapernas betydelse för grupper som riskerar ofrivillig ensamhet, socialt utanförskap eller för äldre på landsbygd.

Coompanions del handlar i huvudsak om mobilisering för att stimulera nya startargrupper, att utveckla rådgivningsmaterial och arbeta med finansieringsfrågor.

Linköpings Universitet är huvudsansvarigt. Tillsammans med parterna Coompanion Östergötland, Coompanion Roslagen & Norrort, Marie Cederschiöld högskola och Kiladalens Utveckling AB ska gruppen arbeta i två år med utvecklingsarbete inom den idéburna bostadssektorn. Projektet finansieras av Formas.

JONAS LAGANDER

Korta videofilmer om bygg- och bogemenskaper

Till Coompanions nya studiecirkel finns en studiehandledning och dessutom nio korta videofilmer. Alla filmerna kan ses på Youtube – sök på "Introduktion till byggemenskaper och bogemenskaper".

1. Introduktion till byggemenskaper och bogemenskaper – **Jonas Lagander**
2. Byggemenskapsrörelsen i Sverige, i samverkan med Föreningen för byggemenskaper – **Sigfrid Zenger**
3. Kollektivhusrörelsen och värdegrund, i samverkan med Kollektivhus NU – **Ulrika Egerö**
4. Två associationsformer som är lämpliga för startgrupper – **Jonas Lagander** och **Bridget Wedberg**
5. Värdegrundsarbete för startgrupper i bogemenskaper – i samarbete med Kollektivhus NU – **Eva Maria Mendahl**
6. Bogemenskaper – Fem exempel från nästan 50 år – **Kerstin Kärnkull**, Kollektivhus NU
7. Introduktion till delningsekonomi och social infrastruktur – **Jonas Lagander**
8. Visionen för er bo- och byggemenskap – **Jenny Lundahl**
9. Mötets struktur när ni bildar bo- och byggemenskap – **Jenny Lundahl**

Studiehandledningen till Coompanions studiecirkel kan laddas ner via qr-koden.

Gemenskap är kollektivhusets bästa gren

Kollektivhuset Tullstugan fyller 30 år. Fortfarande är de gemensamma middagarna i matsalen hjärtat i huset. Men bokklubben, filmvisningar, föredrag och andra sociala aktiviteter är också viktiga, skriver Mats Egelius och Ann Marie Engel som båda bor i huset.

Kollektivhuset Tullstugan på Södermalm i Stockholm invigdes i november 1994 och består av 24 lägenheter i två trapphus på Dörjgränd vid Hammarby kanal.

Hjärtat i verksamheten är de gemensamma middagarna i matsalen. Vår förening består av människor i olika åldrar. I dag är vi 54 vuxna och 27 barn.

Kärnan som skapade kollektivet var några engagerade boende från Hässelby Familjehotell, som ville flytta till innerstaden. Mats Egelius ingick i gruppen och var arkitekt för Familjebostäders kvarter i Hammarby Sjöstad, så efter kontakt med positivt gensvar från Familjebostäder föreslogs ett kollektivhus som del i projektet. En större lägenhet

ritades om till den gemensamma lokalen.

Det är i dag svårt att tro, men i början på 1990-talet var det svårt att hitta hyresgäster till dyr nyproduktion. Familjebostäder gav därför tillstånd för föreningen att själv rekrytera hyresgäster. Startargruppen innehöll 40 vuxna och 20 barn. Den första middagen serverades i november 1994 och inte en enda planerad middag har ställts in under de gångna trettio åren!

Kollektivhusets gemensamma lokal ligger en våning över gatan och gård och har ingång från de båda trapphusen. Den gemensamma lokalen är på cirka 120 kvadratmeter och hjärtat är matsalen och köket, som är helt öppna mot varandra. Kökets yta är nästan dubbelt så stort som ett vanligt bostadskök och vi har kompletterat med till exempel en stor varmluftsugn. I övrigt finns mindre rum för barn, ett TV-rum, ett litet gästrum och en fin altan mot gården.

VÅRA 120 KVADRATMETER är betydligt mindre än i de flesta kollektivhus. Vi tycker dock inte att vår lokalstorlek begränsar möjligheten till aktiviteter. Den stora matsalen används flitigt för möten och andra aktiviteter och nyttjas för föreningens egna och privata fester. Och så blir det mindre att städa!

Den mindre ytan innebar också en lägre hyra. Familjebostäder bestämde att hyran för den gemensamma lokalen skulle fördelas på samtliga lägenheter efter storlek.

Många kollektivhus planeras så att yta från den privata lägenheten förs över till den gemensamma ytan. Så är det inte i kollektivhuset Tullstugan. Våra lägenheter är mellan ett och fyra rum och är normalstora med fullstora kök. Alla medlemmar som bor i kvarteret har dessutom tillgång till bostadsrättsföreningens stora festlokal, gästlägenhet och tvättstugor

Vi är en ideell, partipolitiskt och religiöst obunden förening. Kollektivhusföreningens högsta beslutande organ är årsmötet i februari då vi väljer en styrelse, som leder den dagliga verksamheten. Med tiden har en rad styrdokument och

FOTO: ANN MARI ENGEL

Barnen i Tullstugan ordnade ett förmöte med egna frågor före kollektivhusföreningens årsmöte.

riktlinjer skapats, till exempel ordningsregler och rekommendationer om ekologiska val och matplanering.

DEN FRÅN FÖRSTA början bestämda organisationen av matlag har fungerat under kollektivhusets hela livslängd. Medlemmarna är inbjudna i fem matlag, som serverar middag tisdag–fredag. Fredagarna har ofta festkänsla, med finare mat, efterrätt och medhavda drycker. Mat serveras mellan 17:45 och 19:00.

Matlagen bestämmer meny och arbetsfördelning, inklusive handling och städning. Vi erbjuder varierad mat, med alltmer vegetarisk meny. Matlagen utvecklar gärna en vi-känsla och tävlar om att hitta på spännande mat.

Betalningen bestod redan från början av en månatlig basavgift, med låg avgift per måltid för att stimulera till att komma och äta ofta. Vi har ingen föranmälan vilket gör det svårt att planera mängden mat, men fördelarna överväger. Vid varje måltid markerar vi oss på en lista,

I Tullstugans entré finns foton på alla som bor i kollektivhuset.

FOTO: ANN MARI ENGEL

Middag i Tullstugans matsal med öppet kök. Drygt hälften av de boende i kollektivhuset deltar i de gemensamma matlagen. Sedan 2002 är matlagen också öppna för dem som bor i bostadsrättsföreningen som inte är kollektivhus och andra som bor i närheten. De som inte bor i kollektivhuset får betala mer för maten.

som månadsvis sammanställs av kassören som mejlar ut en räkning.

Matpriset är nu 35 kronor, för barn 6–12 år kostar maten 20 kronor. Små barn äter gratis. På fredagar är priset något högre. Gäster betalar mer än de som bidrar med arbete och basavgift. Basavgiften är 100 kronor per person i tolv månader. En högre basavgift på 200 kronor betalas av externa medlemmar, som kompensation för att de inte betalar någon lokalhyra.

HUSET INGÅR I två större fastigheter som ombildades till bostadsrätt 2001. Det blev en svår period för kollektivet. Ideologiska och privatekonomiska överväganden och allmän osäkerhet gav mycket att fundera och diskutera kring.

Överlevnaden av kollektivhuset säkerställdes, då kollektivhuset och dess villkor klargjordes i köpehandling med bostadsrättsföreningen. Dessa har senare förtydligats med ett kontrakt mellan bostadsrättsföreningen och kollektivhusföreningen beträffande den gemensamma lokalen, som finan-

sieras via avgiften från samtliga boende i kollektivhuset.

Efter ombildningen har ett flertal lägenheter bytt ägare och därmed har flera lägenheter lämnat kollektivet. För att överleva beslöts 2002 att öppna matlagen för andra än dem som bodde i det ursprungliga kollektivhuset.

UNDER DE SENASTE decennierna har kollektivet levt vidare på ett framgångsrikt sätt, tack vare många nya medlemmar från den övriga delen av bostadsrättsföreningen samt andra närboende. Drygt hälften av lägenheterna i det ursprungliga kollektivhuset deltar i matlagen numera.

Viktiga är också alla husets sociala aktiviteter. Bokklubben med cirka trettio titlar har bokbyte på torsdagskvällar och en årlig säsongsavslutning med föredrag av författare. Ett tiotal fotbollsentusiaster prenumererar på flera sportkanaler och ser tillsammans till exempel Champions League betydligt billigare än hemma. Det finns också en fotoklubb med gemensamma utflykter och

månatliga utställningar i matsalen samt filmvisningar med efterföljande diskussion ett antal söndagar om året. Föredrag, vinprovning, jazzkvällar och annat initieras av medlemmar. Vi anordnar också varje år Öppet hus och en fin gemensam årsfest i november.

Gemenskap är kollektivhuset Tullstugans bästa gren! Och dessutom erbjuds ett praktiskt, ekonomiskt och miljömässigt hållbart sätt att ordna en viktig del av vardagen för oss alla. Middagen!

MATS EGELIUS OCH ANN MARI ENGEL

En utförligare skildring av vår historia finns i jubileumsskriften "Kollektivhuset fyller 30" sammanställd av Mats Egelius och Jan Bertoft.

Omstart i Kvarsebo

Byggandet av bostäder har under senare år gått ner avsevärt. Det beror till stor del på ökade byggkostnader och höga räntenivåer. Boendekostnaderna i nyproduktionen blir därefter.

Projekt med idéburet och socialt byggande har också minskat. Men i Kolmården rör det på sig. Färjkarlbergets byggegemenskap i Kvarsebo gör ett omtag.

Kvarsebo ligger i Kolmården, med vacker utsikt över Bråviken. Området hör till Norrköpings kommun och här bor drygt 400 bofasta personer.

För att få till stånd nya bostäder i byn bildades 2020 Färjkarlbergets byggegemenskap ekonomisk förening. Föreningen fick Boverkets startbidrag på 400 000 kronor till byggegemenskaper.

Föreningen drog i gång programarbete och projektering. Arbetet leddes av **Jan Moberg**, pensionerad ingenjör. Intresserade deltog i en studiecirkel. Projektet avsåg tolv marklägenheter och stödpengarna användes till projekteringen och bygglovavgifter. Sex medlemmar deponerade 10 000 kronor var, vilket var ett krav för att få det statliga stödet till byggegemenskaper. Då fanns tolv intresserade personer.

HÖSTEN 2021 SÖKTE föreningen också det statliga investeringsstödet till hyresrätt och kooperativ hyresrätt. Det skulle gett sex miljoner

kronor, motsvarade ungefär den insats som bankerna krävde för att låna ut pengar till den återstående delen av byggkostnaden. Under hösten 2022 blev bygglovklart och Kiladalenhus AB lämnade en bra offert för att bygga föreningens hus.

Men den regering som tillträdde efter valet i september 2022 ville inte ha kvar investeringsstödet. Riksdagen beslutade att ansökningar som inte beviljats före den 31 december 2022 skulle avslås. Eftersom Boverket inte hann behandla ansökan före detta datum fick man avslag.

Allt var klart för att trycka på byggknappen, men projektet Färjkarlbergets byggegemenskap gick i stå!

ANNAN UTVECKLING FORTSATTE dock; idéerna om en digital lanthandel realiserades genom engagemang från Kolmården Utveckling AB (svb). En före detta telestation i byn byggdes om för att kunna ta emot matvaror och i maj 2024 öppnades lanthandeln. Matvaror beställs via nätet till bland annat ICA Maxi i Ingelsta i Norrköping, som levererar på onsdagar och torsdagar. Systemet hanterar även kyl- och frysvaror. Här finns också försäljning av närproducerade varor som kaffe, äppelmust och viltkött.

Föreningen gör nu ett omtag med bostadsprojektet. Hur ser möjligheterna ut i dag att realisera projektet? Antalet marklägenheter är fortsatt tolv.

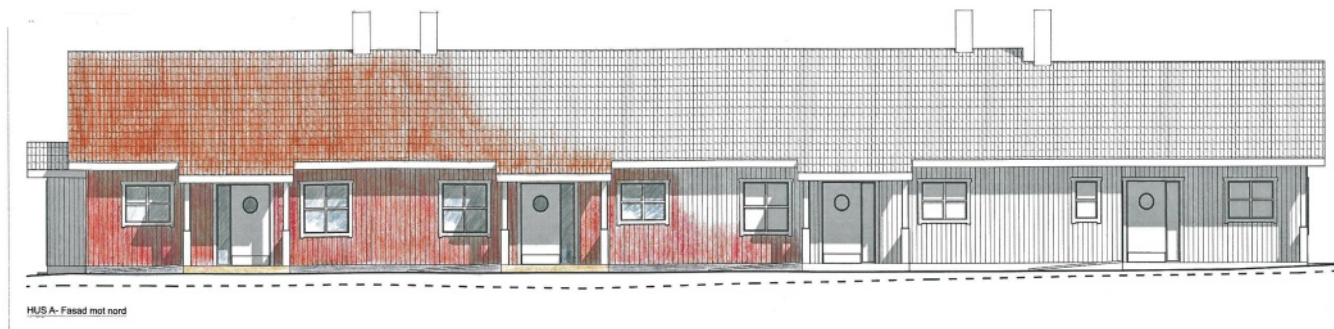

FOTO: YLVA SANDSTRÖM

Jan Moberg vid Färjkarlsbyggets tomt. Han är pensionerad ingenjör och ledde programarbetet och projekteringen för Färjkarlsbyggets byggegemenskap ekonomisk förening 2020. Nu kommer arbetet att sätta igång igen.

Kunskapare och utvecklare i Kolmården har utarbetat en modell för byggande och finansiering av projektet Färjkarlberget. Den kallas för Kolmårdenhybriden.

Gunnar Casserstedt är ekonom och VD för två aktiebolag i Kolmården med särskild vinstutdelningsbegränsning. Han är den främste kunskaparen i skapandet av Kolmårdenhybriden. I modellen ingår att Kolmården Utveckling AB (svb) blir fastighetsägare och byggherre.

HUSA- Fasad mot nord

Fasaddrättning för ett av de tre planerade husen i Kvarsebo. Fasad och plan Torstensson Art & Design AB.

Situationsplan för de tre nya husen i Kvarsebo. Projektet fick bygglov 2022, men gick i stå när investeringsstödet till hyresrätter och kooperativ hyresrätt avskaffades. Nu hoppas Färjkarlsbyggets byggemenskap kunna gå vidare med en ny modell för byggande och finansiering.

Offerten från Kiladalenshus AB från hösten 2022 kommer att behöva räknas upp med cirka 15 procent.

Med långsiktigt lokalt engagemang, och en ändring av det statliga stödet till byggemenskaper,

kan byggrupper och projekt bli fler. En finansieringsmodell som Kolmårdenhybriden ökar chanserna att realisera projekt som Färjkarlberget i Kvarsebo. I höstnumret av tidningen kan vi berätta mer.

YLVA SANDSTRÖM

Stödet till byggemenskaper

Under 2024 fick endast en byggemenskap startbidrag med 400 000 kronor från boverket; Okome Köinge Svarträ Utveckling Ekonomisk förening i Falkenbergs kommun. Föreningen planerar att bygga cirka tio bostäder för äldre och några ungdomar på en tomt i centrala Okome. Några få nya bostäder kan ge en lokal omflyttning som stärker bygden.

I januari 2025 har en ändring trätt i kraft i den statliga förordningen om stödet till byggemenskaper.

- Stödet avser alla bostadstyper som uppfyller syftet att kunna åstadkomma fler bostäder.

- Man måste bilda en ekonomisk förening och minst sex medlemmar måste betala minst 10 000 kronor var.

- Nu kan även ett aktiebolag med särskild vinstutdelningsbegränsning som bygger bostäder få stöd. Förkortas svb.

- Aktieägarnas andelar ska uppgå till ett värde som motsvarar 10 000 kronor.

Kolmårdenhybriden i punktform:

- Man planerar att bilda en kooperativ hyresrättsförening. Medlemmarna betalar upplåtelseinsatser och föreningen och medlemmarna bestämmer över hur stora. Insatserna måste sammantaget uppgå till minst sju miljoner kronor för att täcka den del av byggkostnaden som bankerna inte vill ge lån till.
- Man planerar att ansöka om investeringsstöd till äldreboende.

Detta bidrag finns kvar året ut. 25 procent av Kvarsebos befolkning är i åldern 65–79 år. Ett krav för att få stödet är att det finns tillgång till en gemensamhetslokal och personal som ger stöd till aktiviteter.

- Det verkar vara så gott som klart att Norrköpings kommun kommer att ge kommunal borgen för byggnadskreditivet. Detta ger lägre räntekostnader.

Ny ekoby på gång i Småland

Ekobyn "Earthbound" håller på att etablera sig i södra Småland, i närheten av Skruv. Startargruppen, som består av sex personer, skrev kontrakt om köp av Grimsnäs Herrgård i Lessebo före jul. Nu erbjuder gruppen intresserade investerare att bidra till finansiering och genomförande av projektet.

Earthbound är en organisation som vill spela en nyckelroll i omställningen till ett mer lokalt, hållbart och holistiskt samhälle. Den har fokus på kunskap, kopplingen till jorden och regenerativa praktiker. Visionen bakom Earthbound Ecovillage har vuxit fram ur sju års studier av mer än femtio ekobyar runt om i Europa.

När projektet är klart ska det inrymma en bogemenskap för 30 vuxna och deras barn, vårda och utveckla 73 hektar av land och vatten och bli ett pilotprojekt och en förebild för framtidens regenerativa bosättningar.

Earthbound har tre bärande idéer: *Conscious Relationships*, *Regenerative living* och *Earthcentered Awareness*. Idéerna har formulerats av Dikte Frost och Benja Bartholomai och sedan bearbetats och utvecklat vidare av aktiva i community-rörelsen inklusive de fyra övriga medgrundarna. Dikte har arbetat för de europeiska och

*Earthbound Ecovillage presenterade sig på den europeiska ekobokkonferensen i Ångsbacka 2024. Dikte Frost längst till vänster och Benja Bartholomai i mitten.
Källa: Earthbound Ecovillage*

danska ekobynätverken (GEN Europe och LØS) under de senaste sju åren. Benja växte upp i ekobyn Findhorn i norra Skottland.

14 "impact investors" är redan engagerade i att få till Earthbound. Gruppen söker fler som hellre vill investera sina pengar i ett regenerativt landsbygdsprojekt än att ha dem på banken.

DICTE FROST

ÖVERSÄTTNING KERSTIN KÄRNEKULL

Mer information finns via länken <https://earthbound.eco/invest>.

Information om ekobyn finns också att hitta via Facebook och Instagram (sök på Earthbound).

Via Spotify kan man även lyssna på en podcast med en intervju med Dikte om att grunda en ekoby: "Under the Bodhi tree", episode 116.

Några av de många byggnaderna på Grimsnäs, som nu ska bli hemvist för Earthbound Ecovillage.

Källa: Earthbound Ecovillage

Kollektivhus NU

Bo tillsammans är föreningen Kollektivhus NU:s nyhetsblad. Beställ prenumeration på info@kollektivhus.se.

Nästa nummer kommer ut i maj 2025.

Redaktörer: Kerstin Kärnekull och Anne Jalakas

Layout: Ann Norrby

Styrelsen i Kollektivhus NU

Ordförande:
Ulrika Egerö, Dunderbacken,
Stockholm

ulrika.egero@gmail.com

Kassör:
Rolf Ericson, Kupan,
Stockholm

Övriga styrelsemedlemmar:

Ulla Immler, Tersen, Falun
Kerstin Kärnekull, Färdknäppen,
Stockholm
Eva Mertel Högberg, Stolplyckan,
Linköping
Eva-Marie Mendahl, Under samma
tak, Göteborg
Tore Wizelius, Hambo, Hammenhög
Linnea Wesslund, Tunnan, Borås,
suppleant

Webbredaktörer: Kerstin Kärnekull,
Färdknäppen, Stockholm och Rolf
Ericson, Kupan, Stockholm

På hemsidan www.kollektivhus.se finns listan över kollektivhus i Sverige och alla nummer av Bo tillsammans, kollektivhus.se/category/bo-tillsammans

Medlemskap

Föreningar/kollektivhus betalar efter antal lägenheter. Startargrupper betalar 220 kr/år och kan dessutom bli medlemmar i Föreningen för byggemenskaper utan extra kostnad. Enskilda personer kan bli stödmedlemmar för 100 kr/år, gärna mer som gåva. Plusgirokonto 43 88 62-5. Ange namn och e-post.

Kollektivhus NU på Facebook

Kollektivhus NU har en fansida, www.facebook.com. Det finns också en Facebookgrupp där du kan söka eller annonsera om lägenheter i kollektivhus, "Kollektivhuslägenheter", och en diskussionsgrupp för oss i kollektivhus och startargrupper, "Kollektivhusforum".